

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**КАФЕДРА СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
КАФЕДРА ДИТЯЧИХ ХВОРОБ**

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ІV МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«СОЦІАЛЬНО-ЕТИЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ
СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ
(НЕМЕДИЧНІ ПРОБЛЕМИ В МЕДИЦИНІ)»**

23-24 лютого 2023 року

м. Запоріжжя

Редколегія:

Л. М. Боярська – завідувач кафедри дитячих хвороб ЗДМУ, кандидат медичних наук, професор;

І. Г. Утюж – завідувач кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ, доктор філософських наук, професор;

Ю. В. Котлова – кандидат медичних наук, доцент кафедри дитячих хвороб ЗДМУ;

Д. П. Сепетий – доктор філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

Н. В. Спиця – кандидат філософських наук, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ;

С. А. Козиряцька – кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри суспільних дисциплін ЗДМУ.

С69

Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедичні проблеми в медицині) : зб. матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції (23-24 лютого 2023 року). – Запоріжжя : ЗДМУ, 2023. – 207 с.

Автори матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наданої у доповідях інформації й точність наведених цитат. Точка зору автора не завжди може співпадати з позицією редколегії.

<i>Макарова О.А.</i>	РЕАНІМАЦІЯ ЯК ВИЩИЙ РІВЕНЬ ВЛАДИ НАД ЛЮДИНОЮ ЧЕРЕЗ ТІЛЕСНІСТЬ	101
<i>Масюк О.П.</i>	ЕТАПИ СТАНОВЛЕННЯ ПОСТЛЮДИНИ В ПРОЦЕСІ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЛЮДСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВІЙНИ	102
<i>Поцулко О.А., Розумний Р.К.</i>	ГІЙОМ ЛЕ БЛАН: ПРОБЛЕМА НОРМИ «НОРМАЛЬНОЇ ЛЮДИНИ»	103
<i>Серіков К.В.</i>	ДЕОНТОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОГНОЗУВАННЯ ЙМОВІРНОГО РЕЗУЛЬТАТУ ШЕМИЧНОГО МОЗКОВОГО ІНСУЛЬТУ	105
<i>Ткачов В.С.</i>	ТЕХНОЛОГІЇ ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ТІЛЕСНОСТІ ЛЮДИНИ	109
<i>Фідровська М.Г.</i>	ПРОБЛЕМА ТІЛЕСНОСТІ ТА ЗВ'ЯЗОК З ДУХОВНИМ. НОРМА І ПАТОЛОГІЯ	110
<i>Янковський С.В.</i>	ОБ'ЄКТИВАЦІЯ ТІЛЕСНОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ	111

СЕКЦІЯ 6.

ПРОБЛЕМИ МЕДИЧНОЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ

<i>Рижов О.А.</i>	КОГНІТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ – КРОК ДО ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	114
<i>Аветісова І.С., Гоцуляк О.С.</i>	ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРНОГО СПІЛКУВАННЯ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ ПРИ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	115
<i>Веницька Г.В., Рябокони О.В., Фурик О.О.</i>	ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНКИ ЗНАТЬ У ПРИЗМІ СУЧАСНОЇ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ»	117
<i>Волкова Г.К.</i>	ПРЕДМЕТНО-МОВНЕ ІНТЕГРОВАНЕ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ І ВОЄННОГО СТАНУ	118
<i>Гейченко К.І.</i>	МОВНА ПІДГОТОВКА ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ	121
<i>Грищенко О.В.</i>	РОЛЬ МОВИ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ СУЧАСНОГО ЛІКАРЯ	121
<i>Гусарова А.В.</i>	СПЕЦИФІКА ОРГАНІЗАЦІЇ ПИСЬМОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ ТА НАВИЧОК З ПАТОЛОГІЧНОЇ АНАТОМІЇ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	123
<i>Дубініна Я.П., Герасімчук Т.С., Шаменко В.О.</i>	КАР'ЄРНИЙ ДИЗАЙН ФАХІВЦЯ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	125
<i>Заброда В.О., Тимошенко М.С.</i>	ВПЛИВ, ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ON-LINE І OFF-LINE ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ХІРУРГІЧНОГО ПРОФІЛЮ	130
<i>Звягіна Г.О., Потоцька О.І.</i>	СУПРОВІД ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ В СКЛАДНИХ УМОВАХ	131
<i>Земляний Я.В., Земляна Н.А.</i>	ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ ПРИ ВИКЛАДАННІ НА КЛІНІЧНИХ КАФЕДРАХ	132
<i>Іванченко О.З., Мельнікова О.З.</i>	ВИКОРИСТАННЯ РІЗНИХ ФОРМ ЗАВДАНЬ ОНЛАЙН-ПЛАТФОРМИ MICROSOFT TEAMS У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	133

супроводу розвитку учнів у загальноосвітніх школах. Але недостатньо розробленим є питання про організацію і специфічні особливості супроводу в складних умовах, в т. ч. у медичних ВНЗ.

Традиційними компонентами педагогічного супроводу, взаємопов'язаними між собою, є такі, як: 1. Систематичне відстеження психолого-педагогічного статусу студента і динаміки його особистісного розвитку в процесі навчання у виші. 2. Створення психолого-педагогічних умов для розвитку особистості студентів, їх успішного навчання і професійного розвитку. 3. Створення спеціальних психолого-педагогічних умов для надання допомоги студентам, які мають проблеми в навчанні [1, с. 112].

Протягом останніх трьох років в Україні система вищої освіти отримала ряд викликів, з якими в цілому впоралася. Пандемія коронавірусу примусила педагогів змінити підхід, відійшовши від суто традиційного, аудиторного, на користь дистанційного навчання. Супровід освітнього процесу отримав нові завдання і винайшов нові способи їх розв'язання.

Стійка і напрацьована система роботи після лютого 2022 року мусила знову відгукнутися на нові обставини. Згідно з рекомендаціями Міністерства освіти і науки України [2], у Запорізькому державному медичному університеті зрештою була обрана не лише синхронна, а й асинхронна форма навчання, яка дозволила брати участь у заняттях тим, хто перебуває за кордоном, на окупованих територіях або, зрештою, не має технічної можливості приєднатись до занять.

Продумана система методичної роботи, де заняття, проведені у TEAMS, вдало доповнені онлайн-курсами із самостійної роботи та різного типу методичними матеріалами, розміщеними в командах та на SharePoint, дозволила повноцінно опрацьовувати тематичні плани семінарських та практичних занять.

Тим не менше, складним весь час залишався психологічний стан студентів. Попри суттєву допомогу психологічної служби, створеної в університеті, важливою залишалась і роль викладача, особливо для молодших курсів. Тому, на нашу думку, найважливішим завданням педагогічного супроводу залишається приділення особливої уваги психологічному стану студентів, поради, допомога.

Висновки. Таким чином, супровід освітнього процесу – це багаторівнева і багатовекторна взаємодія, основна функція якої полягає у допомозі із розв'язанням індивідуальних потреб суб'єкта освітньої діяльності, що сприяє його самореалізації.

Складні умови роботи, як-от, пандемія або війна, впливають в цілому на організацію освітнього процесу, змінюють форми та методи роботи. Тож як ніколи важливим для педагогів стає завдання не лише надати певні знання, а й підтримувати психологічний комфорт студентів під час занять.

Список використаних джерел

1. Коростіянець Т. П. Педагогічний супровід студентів в освітніх установах педагогічної вищої освіти // Інноваційна педагогіка: зб. наукових праць Причорноморського науково-дослідного інституту економіки та інновацій. Одеса, 2019 р. – Вип. 12. – С. 111-115.

2. Лист Міністерства освіти і науки України. URL: <http://mon.gov.ua/ua/npa/prozabezpechennya-psihologichnogo-suprovodu-uchasnikiv-osvitnogo-procesu-v-umovah-voyennogo-stanu-v-ukrayini> (дата звернення: 23.01.2023).

3. Психологічний супровід навчання різних категорій дорослого населення : монографія / [Помиткін Е.О., Рибалка В.В., Ігнатович О.М., Павлик Н.В., Становських З.Л., Радзімовська О.В., Татаурова-Осика Г.П., Бастун М.В., Іванова О.В., Шевенко А.М. Заєць І.В. Жмурко М.Д.] – Київ, 2019.

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ ПРИ ВИКЛАДАННІ НА КЛІНІЧНИХ КАФЕДРАХ

*Земляний Ярослав Вадимович, к.мед.н.,
доцент кафедри внутрішніх хвороб І та симуляційної медицини,
Земляна Наталія Анатоліївна,
PHD, асистент кафедри акушерства та гінекології,
Запорізький державний медичний університет*

Вступ. В умовах пандемії COVID-19 та впровадження воєнного стану дистанційне навчання стало основою надання освітніх послуг в медичних закладах вищої освіти. В таких умовах для забезпечення сфери охорони здоров'я медичними працівниками з високим рівнем підготовки необхідно впровадження ефективних методів медичної освіти, які б сприяли ефективному оволодінню теоретичними знаннями та практичними навичками [1]. Особливо це стосується

клінічних кафедр, які є ключовою ланкою підготовки майбутніх лікарів. На теперішній час розвиток інформаційних технологій та інноваційних засобів комунікації відкривають можливості для створення нових форм та підходів до медичного навчання [2].

Основна частина. На клінічних кафедрах Запорізького державного медичного університету в умовах карантину, спричиненого пандемією COVID-19, за короткий час створено умови для дистанційної освіти з використанням платформи MS Teams. На електронних сторінках кафедр було створено розділи, присвячені дистанційному навчанню, для україномовних та англomовних студентів. В цих розділах розміщені тематичні методичні рекомендації для підготовки до практичних занять, відеолекції викладачів та інший допоміжний матеріал. Основою проведення практичних занять на клінічних кафедрах при змішаній формі навчання є повна візуалізація освітнього процесу, що на кафедрі забезпечується використанням платформи MS Teams. Таким чином створюються умови для ефективної взаємодії студентів та викладачів в реальному часі з обговоренням теоретичних питань та вирішенням ситуаційних клінічних задач. Найбільшою проблемою дистанційного навчання майбутніх клініцистів в умовах карантину та воєнного стану є відсутність взаємодії студентів з реальними пацієнтами. Ця проблема на кафедрах Запорізького державного медичного університету вирішується за допомогою розбору віртуального пацієнта на платформі Body Interact з розбором тематичних кейсів.

Висновки. Таким чином, використання платформи MS Teams та Body Interact дозволяє забезпечити якісне викладання клінічних дисциплін на кафедрах Запорізького державного медичного університету. Досвід використання вищеназваних технологій дозволяє визначити перспективи розвитку дистанційного навчання в сучасних умовах.

Список використаних джерел

1. Кучин Ю. Л. Основні принципи організації дистанційного навчання медиків / Ю. В. Кучин, Л. В. Лимар // Медична освіта. – 2020. – № 1. – С. 17–37.
2. Биков Г. Ю. Інновації в організації досліджень та розробок у галузі інформаційно-комунікаційних технологій в освіті у світлі викликів XXI сторіччя // Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України. – 2019. – Т. VIII: Психологічна теорія і технологія навчання. – Випуск 10. – С. 55-74.

ВИКОРИСТАННЯ РІЗНИХ ФОРМ ЗАВДАНЬ ОНЛАЙН ПЛАТФОРМИ MICROSOFT TEAMS В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

*Іванченко Олена Зенонівна,
кандидат біологічних наук, доцент кафедри медичної фізики,
біофізики та вищої математики
Мельнікова Оксана Зенонівна,
кандидат біологічних наук, доцент кафедри медичної фізики,
біофізики та вищої математики,
Запорізький державний медичний університет*

Однією з важливих проблем дистанційної освіти є забезпечення об'єктивного оцінювання знань і вмінь студентів. Основні труднощі вирішення цього процесу пов'язані з віддаленістю між учнями та викладачами при здійсненні контролю, що за допомогою сучасних технічних засобів може значно зменшити його ефективність. Вказана проблема може вирішуватись різними засобами: формування у студентів правильної мотивації до навчання, прагнення до академічної доброчесності, а також здійснення різних форм контролю знань і вмінь, серед яких має бути бесіда студента з викладачем. Але за сучасних воєнних умов вона не завжди може бути реалізована або не з усіма учнями групи. У зв'язку з цим завдання, які можуть бути створені за допомогою онлайн платформи Teams, служать основним засобом оцінювання набутих студентами компетентностей.

Найбільш зручною у використанні є форма завдань, що складається з певної кількості тестів. Вважають також, що тестування може бути не тільки засобом оцінювання знань і вмінь, а ще й активним інструментом, який допомагає їх набувати і зберігати [1-3]. Для цього тести можна використовувати на різних етапах заняття (навчання), а питання, що застосовуються з різною метою, повинні відрізнятися між собою. Важливо, щоб при складанні тестів, були враховані рекомендації провідних фахівців з конструювання тестових завдань, тобто вони були високоякісними, а також була забезпечена варіативність їх змісту, тобто «можливість заміни елементів завдання іншими схожими елементами, так, щоб відповіді у більшості, якщо не усіх випробуваних, були різні» [4,5].